

SPRAWOZDANIE

z lustracji Sądów Rejonowych w zakresie sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego (art. 773 k.p.c.), przeprowadzonej we wrześniu – grudniu 2016 roku, przez sędziego wizytatora ds. wieczystoksięgowych, cywilnych i egzekucyjnych Sądu Okręgowego w Łodzi Elżbietę Gawryszczak

Przedmiotem lustracji było 100 spraw (po 20 spraw z każdego z Sądów) zarejestrowanych w pięciu Sądach Rejonowych działających na obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Łodzi, tj.: Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, Sądu Rejonowego w Zgierzu, Sądu Rejonowego w Łęczycy, Sądu Rejonowego w Kutnie i Sądu Rejonowego w Łowiczu. Kontrolę przeprowadzono w wykonaniu planu pracy sędziego wizytatora w ramach kierunków nadzoru. Jej celem było dokonanie oceny sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego (art. 773 k.p.c.). Akta objęte kontrolą dotyczyły spraw, które zostały zakończone przed dniem 1 września 2016 r.

I. Informacje ogólne

Przepisy w aspekcie których należało dokonać oceny w zakresie sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego to przede wszystkim art. 773 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej

i sądowej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, administracyjny organ egzekucyjny i komornik wstrzymują czynności egzekucyjne na wniosek wierzyciela, dłużnika lub z urzędu i przekazują akta egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej sądowi rejonowemu, w którego okręgu wszczęto egzekucję, w celu rozstrzygnięcia, który organ egzekucyjny – sądowy czy administracyjny – ma dalej prowadzić w trybie właściwym dla danego organu łącznie egzekucje z tej rzeczy lub prawa majątkowego, do którego nastąpił zbieg egzekucji. Sąd wydaje postanowienie w terminie 14 dni, biorąc pod uwagę stan każdego z postępowań egzekucyjnych, a jeżeli są one w równym stopniu zaawansowane, wysokość egzekwowanych należności i kolejność ich zaspokojenia, z zastrzeżeniem § 2, 2¹ i 2^{1a}. Równocześnie sąd postanawia, jakie już dokonane czynności egzekucyjne pozostają w mocy. Należy jednak zwrócić uwagę, że to także dalsze przepisy kodeksu postępowania cywilnego – od art. 773 § 2 k.p.c. do art. 775¹ k.p.c., albowiem prawidłowość zastosowania instytucji, które regulują te przepisy również decyduje o sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego.

II. Stosowanie przepisów prawa

W przeważającej większości skontrolowanych spraw Sądy Rejonowe prawidłowo wszczynają postępowania w przedmiocie rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego. Sprawy rejestrowane są niezwłocznie z chwilą wpływu do Wydziału (bądź Sekcji Egzekucyjnej). Zarządzenia Przewodniczącego Wydziału (bądź Kierownika Sekcji) o przyjęciu sprawy zawierają wszystkie niezbędne elementy konieczne do nadania jej skutecznego biegu, tj.:

1/. ustalenia w systemie informatycznym (bądź w oparciu o urządzenia ewidencyjne) Wydziału (Sekcji) czy toczyło się już postępowanie o wyznaczenie organu

do łącznego prowadzenia egzekucji przeciwko osobie wskazanej we wniosku jako dłużnik,

2/. w przypadku pozytywnych ustaleń w tym zakresie – żądanie załączenia akt sądowych dotyczących już wcześniej wyznaczonego właściwego organu do łącznego prowadzenia egzekucji,

3/. w przypadku ustalenia w oparciu o powyższe urządzenia informatyczne bądź urządzenia ewidencyjne istnienia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej (które nie były jeszcze przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu) żądane są właściwe akta od organów egzekucji sądowej (komorników sądowych) lub organów egzekucyjnego postępowania administracyjnego,

4/. w zarządzeniu wstępnym wyznaczany jest referent: sędzia bądź referendarz sądowy, który ma merytorycznie rozstrzygnąć sprawę.

Następnie bez zbędnej zwłoki pracownicy sekretariatu wykonują zarządzenia Przewodniczącego Wydziału (bądź Kierownika Sekcji Egzekucyjnej).

W prawie we wszystkich skontrolowanych sprawach Sądy Rejonowe prawidłowo stosują art. 773 § 2¹ k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli egzekucja sądowa jest prowadzona na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4 k.p.c., łączne prowadzenie egzekucji przejmuje komornik. Po uzyskaniu niezbędnych informacji z systemów informatycznych bądź urządzeń ewidencyjnych oraz zażądaniu akt od komorników sądowych albo administracyjnych organów egzekucyjnych, jeżeli egzekucja sądowa jest prowadzona na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4 k.p.c. (tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie wydane w elektronicznym postępowaniu upominawczym), łączne prowadzenie egzekucji przejmuje komornik. Wówczas wydawane jest zarządzenie o odmowie wyznaczenia organu egzekucyjnego (niektóre z Sądów Rejonowych wydają postanowienia o oddaleniu wniosku lub o umorzeniu postępowania wywołanego wnioskiem – wydaje się, że każda z zastosowanych form jest dopuszczalna, albowiem prowadzi do tego samego skutku) wobec tego, że dany komornik prowadzi postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego

wydanego w elektronicznym postpowaniu upominawczym, w związku z czym zgodnie z przepisami komornik przejmuje łączne prowadzenie egzekucji z mocy prawa.

W większości skontrolowanych spraw Sądy Rejonowe prawidłowo stosują art. 773 § 3 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku wystąpienia dalszych zbiegów egzekucji do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, łączne prowadzenie egzekucji przejmuje organ egzekucyjny wyznaczony przy pierwszym zbiegu egzekucji. Po uzyskaniu zatem niezbędnych informacji z systemów informatycznych bądź na podstawie urzędzeń ewidencyjnych albo od komorników sądowych i administracyjnych organów egzekucyjnych. Wówczas Sądy wydają postanowienia o oddaleniu wniosku lub umorzeniu postępowania wywołanego wnioskiem. Uzasadnienie postanowienia zawiera wtedy informację, że dalsze prowadzenie egzekucji przejmuje organ egzekucyjny wyznaczony przy pierwszym zbiegu egzekucji (czyli wskazywany jest konkretny komornik sądowy lub administracyjny organ egzekucyjny).

Prawidłowo Sądy Rejonowe stosują art. 773 § 1 k.p.c., a mianowicie w przypadku zbiegu egzekucji do jednego lub kilku składników majątkowych dłużnika pozytywne rozstrzygnięcie odnosi się tylko do tego składnika (bądź składników), natomiast w pozostałej części wniosek jest oddalany.

Właściwie także Przewodniczący Wydziałów (Kierownicy Sekcji) bądź sędziowie referenci (referendarze sądowi) reagują na bierność komorników sądowych bądź administracyjnych organów egzekucyjnych (czasami również innych sądów) na brak informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia wniosku w przedmiocie zbiegu egzekucji albo nienadesłanie w terminie żądanych akt egzekucyjnych (bądź sądowych). Wówczas wysyłane jest ponaglenie ze stosownym pouczeniem o poinformowaniu właściwych organów w ramach nadzoru administracyjnego czy też jednostki nadrzędnej.

Zasadnie wreszcie Sądy Rejonowe oddalają wnioski o rozstrzygnięcie zbiegu bądź też umarzają postępowania wywołane wnioskiem w przypadku, jeżeli komornik (bądź komornicy) czy administracyjny organ egzekucyjny zawiadamiają, że nie prowadzą przeciwko danej osobie postępowania egzekucyjnego lub już je umorzyli (co może nastąpić z różnych przyczyn). To samo dotyczy sytuacji, jeżeli komornik (komornicy) czy administracyjny organ egzekucyjny zawiadomią, że cofnęli zajęcie w stosunku do składnika majątkowego, którego miał dotyczyć zbieg egzekucji, mimo że nadal prowadzoną postępowanie egzekucyjne przeciwko danemu dłużnikowi.

Akta postępowań egzekucyjnych są wówczas bezzwłocznie zwracane organom egzekucji sądowej i administracyjnej.

Powyższe uwagi dotyczą ogólnych wniosków, jakie płyną ze skontrolowanych spraw i dotyczą wszystkich Sądów. Tym niemniej w przypadku każdego z Sądów stwierdzono uchybienia w zakresie sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego (art. 773 k.p.c.).

Przypadki te zostaną omówione indywidualnie co do poszczególnych spraw w rozdziale III. Sprawność postępowania. Oznacza to, że w pozostałych sprawach, które zostaną wskazane w wykazie spraw poddanych lustracji nie stwierdzono uchybień.

III . SPRAWNOŚĆ POSTĘPOWANIA

Sąd Rejonowy w Łowiczu

I Co 870/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej złożył komornik w dniu 23 września 2015 r., zarządzenie z dnia 24 września 2015 r. o wezwaniu organu administracyjnego do złożenia akt postępowania zostało wykonane w dniu 6 października 2015 r., postanowienie o rozstrzygnięciu zbiegu zapadło w dniu 20 października 2015 r., natomiast odpisy tego postanowienia zostały

przesłane uczestnikom w dniu 30 października 2015 r. w efekcie czego postanowienie to uprawomocniło się z dniem 27 listopada 2015 r.;

I Co 48/16 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej złożył organ egzekucyjny w dniu 27 stycznia 2016 r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu Marek Cichał w dniu 20 lutego 2016 r. przedstawił sądowi akta egzekucyjne. Postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji zapadło w dniu 29 lutego 2016 r., odpis tego postanowienia został przesłany uczestnikom w dniu 8 marca 2016 r. Postanowienie uprawomocniło się z dniem 4 kwietnia 2016 r., natomiast akta przesłano komornikowi dopiero w dniu 13 maja 2016 r.;

I Co 42/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 19 stycznia 2015 r., zarządzenie o wezwaniu komornika do nadesłania akt wydane w dniu 23 stycznia 2015 r., wykonane zostało w dniu 28 stycznia 2015 r. Postanowieniem z dnia 13 lutego 2015 r. Sąd rozstrzygnął zbieg egzekucji, odpis tego postanowienia został przesłany uczestnikom dopiero w dniu 9 marca 2015 r.;

I Co 943/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej został złożony w dniu 16 października 2015 r., zarządzeniem z dnia 20 października 2015 r. polecono zwrócić się do komornika o nadesłanie akt postępowania egzekucyjnego, zarządzenie to wykonane zostało w dniu 30 października 2015 r. Komornik przesłał akta egzekucyjne w dniu 5 listopada 2015 r. Postanowieniem z dnia 19 listopada 2015 r. Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie wniosku o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji (komornik prowadził egzekucję na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego), odpis tego postanowienia został przesłany uczestnikom w dniu 8 grudnia 2015 r., postanowienie o umorzeniu postępowania uprawomocniło się z dniem 5 stycznia 2016 r., akta zwrócono komornikowi w dniu 18 stycznia 2016 r.;

I Co 1106/14 – postanowieniem z dnia 2 stycznia 2015 r. sąd rozstrzygnął wniosek o zbiegu egzekucji sądowej o administracyjnej. Odpis tego postanowienia został

przesłany uczestnikom dopiero w dniu 26 marca 2015 r. w efekcie czego postanowienie to uprawomocniło się z dniem 18 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Zgierzu

I Co 24/16 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął w dniu 5 stycznia 2016 r., postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia wniosku zapadło w dniu 15 marca 2016 r. zarządzenie o przesłaniu odpisów postanowienia (bez daty) zostało wykonane dopiero w dniu 18 kwietnia 2016 r.;

I Co 209/16 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 12 lutego 2016 r., postanowienie w tym przedmiocie zapadło w dniu 16 maja 2016r.;

I Co 167 /16 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 4 lutego 2015 r., postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej zapadło w dniu 4 marca 2015 r., zarządzenie o doręczeniu odpisu tego postanowienia uczestnikom postępowania (bez daty) zostało wykonane w dniu 23 marca 2015 r.;

I Co 1270/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 18 maja 2015 r., komornik przedstawił akta w dniu 15 czerwca 2015r. Postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej zapadło w dniu 22 lipca 2015 r., zarządzenie o doręczeniu odpisu tego postanowienia uczestnikom postępowania (bez daty) zostało wykonane w dniu 16 września 2015 r., akta komornikowi zwrócono w dniu 17 listopada 2015 r.;

I Co 2343/15 – postanowieniem z dnia 30 października 2015 r. sąd rozstrzygnął wniosek o zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, zarządzenie o doręczeniu odpisu tego postanowienia uczestnikom postępowania (bez daty) zostało wykonane w dniu 25 listopada 2015 r.;

I Co 2501/15 – postanowieniem z dnia 11 grudnia 2015 r. sąd rozstrzygnął wniosek o zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, zarządzenie o doręczeniu odpisu tego postanowienia uczestnikom postępowania (bez daty) zostało wykonane w dniu 27 stycznia 2016 r.;

I Co 2641/14 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej administracyjny organ egzekucyjny złożył w dniu 21 listopada 2014 r., w dniu 8 grudnia 2014 r. komornik został wezwany do przedstawienia akt egzekucyjnych, postanowieniem z dnia 30 stycznia 2015r. sąd rozstrzygnął ten wniosek, zarządzenie o doręczeniu odpisu postanowienia uczestnikom postępowania (bez daty) zostało wykonane w dniu 13 lutego 2015 r.;

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi

II 1 Co 528/14 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 24 stycznia 2014 r., zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2014 r. sprawa została skierowana do referatu referendarza, w dniu 10 lutego 2014 r. zostało wydane zarządzenie w zakresie uzupełnienia materiału dowodowego, zarządzenie zostało wykonane w dniu 18 lutego 2014 r., postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji zostało wydane w dniu 4 marca 2014 r.

Sąd Rejonowy w Łęczycy

I Co 288/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 12 lutego 2015 r., w dniu 11 marca 2015 r. wpłynęła do sądu informacja od komornika, postanowieniem z dnia 27 marca 2015 r. sąd rozstrzygnął wniosek w przedmiocie zbiegu egzekucji;

I Co 178/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej wpłynął do sądu w dniu 4 listopada 2014 r., postanowienie w tym przedmiocie zapadło w dniu 6 marca 2015 r.;

I Co 175/15 – w dniu 17 listopada 2014 r. organ administracyjny złożył wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, w dniu 14 stycznia 2015 r. komornik przedstawił sądowi akta, natomiast postanowienie rozstrzygające zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej zapadło w dniu 6 marca 2015 r.

I Co 272/15 – wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 9 lutego 2015 r., informacje od komornika wpłynęły w dniu

17 marca 2015 r., postanowienie w przedmiocie wyznaczenia organu egzekucyjnego zapadło w dniu 31 marca 2015 r.;

I Co 254/15 – wniosek o wyznaczenie organu egzekucyjnego wobec zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 14 stycznia 2015 r., w dniu 17 lutego 2015 r. organ administracyjny nadesłał tytuły wykonawcze, postanowienie o wyznaczeniu organu egzekucyjnego zapadło w dniu 30 kwietnia 2015 r.;

I Co 823/15 – wniosek o wyznaczenie organu egzekucyjnego wobec zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej wpłynął do sądu w dniu 4 września 2015 r., w dniu 11 września 2015 r., komornik nadesłał informacje w dniu 16 września 2015 r. postanowienie o wyznaczeniu organu egzekucyjnego zapadło w dniu 30 października 2015 r.;

Sąd Rejonowy w Kutnie

I Co 540/14 – wniosek o wyznaczenie organu egzekucyjnego wpłynął do sądu w dniu 30 kwietnia 2014 r., postanowienie o wyznaczeniu organu egzekucyjnego zapadło w dniu 7 sierpnia 2014 r. Zarządzenie z dnia 7 sierpnia 2014 r. o przesłaniu odpisu tego postanowienia uczestnikom zostało wykonane dopiero w dniu 27 listopada 2014 r., postanowienie uprawomocniło się w dniu 8 grudnia 2014 r., natomiast akta zostały zwrócone komornikowi w dniu 30 marca 2015 r.;

I Co 534/15 – postanowienie o wyznaczeniu organu egzekucyjnego zapadło w dniu 27 sierpnia 2015 r., w dniu 5 października 2015 r. wykonano zarządzenie z dnia 27 sierpnia 2015 r. o doręczeniu odpisu postanowienia uczestnikom postępowania, postanowienie uprawomocniło się z dniem 14 października 2015 r., natomiast akta zwrócono komornikowi dopiero w dniu 22 stycznia 2016 r.;

I Co 1340/14 – wniosek o wyznaczenie organu egzekucyjnego wobec zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej wpłynął 20 października 2014 r., postanowienie w przedmiocie wyznaczenia organu egzekucyjnego zapadło w dniu 22 stycznia

2015 r., zarządzenie z tej samej daty o doręczeniu odpisu postanowienia uczestnikom postępowania zostało wykonane w dniu 29 maja 2015 r., postanowienie to uprawomocniło się w dniu 17 czerwca 2015 r., natomiast akta zwrócono komornikowi w dniu 25 sierpnia 2015r.

IV. Wnioski

W przeważającej większości skontrolowanych spraw nie stwierdzono uchybień w zakresie sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego (art. 773 § 1 k.p.c.). Przede wszystkim należy podkreślić, że przestrzegany jest wynikający z art. 773 § 1 k.p.c. termin do wydania postanowienia rozstrzygającego, który organ egzekucyjny – sądowy czy administracyjny – ma dalej prowadzić w trybie właściwym dla danego organu łącznie egzekucje z tej rzeczy lub prawa majątkowego, do którego nastąpił zbieg egzekucji. Mianowicie jest to termin 14-dniowy. Oczywiście należy mieć tutaj na uwadze, że termin ten winien być liczony od momentu, kiedy sąd jest w posiadaniu wszystkich niezbędnych dokumentów potrzebnych do rozstrzygnięcia zbiegu, a zatem akt komorniczych, akt egzekucji administracyjnej (a przynajmniej administracyjnych tytułów wykonawczych), w wielu przypadkach również akt poprzednich postępowań sądowych, w których rozstrzygano już o zbiegu egzekucji (przy czym niejednokrotnie akta te muszą być przesłane z innego sądu). Należy jednak podkreślić, że w wielu przypadkach termin ten jest przestrzegany również przy żądaniu tych dokumentów przez sąd od wyżej wskazanych organów, albowiem przy obecnych możliwościach żądania dokumentów w formie elektronicznej możliwe jest dotrzymanie tego terminu.

Co do zasady prawidłowo sądy również stosują art. 773 § 2¹ k.p.c. i art. 773 § 3 k.p.c. Właściwe zaś stosowanie tych instytucji także wpływa i decyduje o sprawności postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, albowiem zastosowanie którejkolwiek z tych instytucji umożliwia w zasadzie natychmiastowe rozstrzygnięcie wniosku w przedmiocie zbiegu.

Konieczne jest jednak wyeliminowanie wypadków zwłoki w wydaniu postanowienia w przedmiocie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej oraz wadliwego zastosowania art. 773 § 2¹ k.p.c. i art. 773 § 3 k.p.c. Przypadki tych uchybień zostały szczegółowo omówione w rozdziale III. Sprawność postępowania.

Należy zwrócić uwagę, by postanowienia o wyznaczeniu organu egzekucyjnego były wykonywane bez zwłoki. Akta postępowania egzekucyjnego powinny być przesyłane organom egzekucyjnym niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowień rozstrzygających zbieg egzekucji.

Generalnie, biorąc pod uwagę liczbę skontrolowanych spraw oraz stosunkowo nieznaczny odsetek spraw, w których sprawność postępowania wywołała wątpliwości stwierdzić należy, że sądy w sposób właściwy dbają o sprawność postępowań w sprawach o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego (art. 773 k.p.c.).

Łódź, 30 stycznia 2017 roku

Sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi

Wizytator ds. Egzekucyjnych

Elżbieta Gawryszczak